

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

MORALEN: Gründerhøner må få venstresidas støtte.

Ayn Rand og den lille røde høna

IDEOLOGI
Sverre Engen

La meg først få presisere: Jeg er ikke noen beundrer av Ayn Rand. Jeg har slitt meg gjennom «The Fountainhead» og «Atlas Shrugged» uten å føle meg mer oppløftet av den grunn. Nå har jeg med interesse lest Torgrim Eggens artikkel om fenomenet Rand i Klassekampen. Lesningen har endt opp i et par spørsmål. Spørsmål én: Er det riktig forstått at Eggen *desavuerer* den lille røde høna, og faktisk mener at de uvillige omkring henne er eksempler til etterfølgelse?

Spørsmål to: Skal vi med andre ord og i adskillig større skala vende gründerne og alle som av egen drift står «tidlig opp om morgen» ryggen, for deretter å tappe dem for alt de er verdt – om de skulle vise seg å lykkes – og bli formuende?

Min tese er at så lenge «venstresiden» fortsetter å bygge sin politiske ideologi på at bare staten kan forvalte innbyggernes midler «med fornuft», disse midlene være små eller store, så vil motstanden blant de samme innbyggerne være like standhaftig.

Jeg ønsker meg en venstreside som er de svakes forkjemper, og som kan overbevise alle andre om at dette er en god idé – uten at noen føler seg «truet» til motstand.

Sverre Engen,
Sandnes
sverreoe@broadpark.no

KRONIKK

John Leirvaag

Produktivitet er en viktig målestokk for hvordan vi lykkes med å organisere arbeidslivet. Men i virksomheter der resultatet er vanskelig å måle, har et rent økonomisk produktivitetsspektiv klare begrensninger. I offentlig sektor kan ikke produktivitet være ensbetydende med billigst mulig. Et billig byråkrati kan være dyrt for samfunnet.

Saksbehandling som skjer så effektivt at feilmarginen vokser er ikke mer produktiv. Ingen ønsker Nav-kontor som lynraskt kommer seg gjennom bunken med saker uten at hver bruker får det de har krav på. Produktivitet uten kvalitet har ingen hensikt.

Produktivitetskommisjonens første rapport trekker fram konkurranse som et avgjørende element for å øke effektiviteten i offentlig sektor.

Konkurransen skal være både ekstern gjennom privatisering og konkurranseutsetting av offentlige tjenester, og intern gjennom benchmarking der offentlige tjenester blir målt mot hverandre for å finne den billigste. NTL tror ikke dette er veien å gå.

Billigst mulig tjenester blir ikke best mulig tjenester, og det er ikke sikkert det blir så billig heller. Konkurranse må følges opp av kontinuerlig måling og kontroll. Det koster penger og trekker oppmerksomheten bort fra jobben som skal gjøres.

De ansattes erfaring og kunnskap må bli en del av grunnlaget for debatten om produktivitet i staten. Vi har

derfor gjennomført en undersøkelse blant medlemmer i ni statlige virksomheter. Svarene vi fikk utfordrer mytene om et tungrodd byråkrati besatt av ineffektive byråkrater, men bekrefter antakelser om at det foreligger et stort potensial for bedre og mer effektiv styring.

Jan Tore Sanner ønsker seg et mindre byråkratisk byråkrati. I vår undersøkelse oppgir hele ni av ti at regler eller etablerte rutiner i liten grad hindrer dem i å utføre jobben slik de selv mener er best. Tidstyvene i staten ser ikke ut til å være et resultat av regelverket.

I inneværende år har regjeringen kuttet 0,6 prosent i driftsbudsjettene i staten.

Kuttet baserer seg på en antakelse om at ansatte i staten har mye tid til overs i arbeidsdagen. I vår undersøkelse svarte tre av fire at arbeidsbelastningen hadde økt de siste fem årene.

Følelsen av å ha mye å gjøre på jobben er neppe forbeholdt statsansatte. Men staten er ingen vanlig bedrift. Spørsmålet blir om innbyggerne ønsker å ta belastningen av

at kvaliteten på oppgavene som utføres blir dårligere. Når fire av ti av dem som oppgir at arbeidsmengden har økt betydelig sier at de ofte, eller svært ofte, må ta avgjørelser uten at det er tid til å sette seg inn i saken, er det nærliggende å tro at det får konsekvenser for kvaliteten på tjenestene til innbyggerne.

I et forsøk på å skaffe seg informasjon om at ressursene i staten benyttes til det som er politisk besluttet, er det innført målstyringssystemer i staten. Men den detaljerte målstyringen fører til at telling og måling omgjøres til selvstendige mål, og at

Det er ikke regler som hindrer statsansatte i å gjøre en god jobb

Produktive byr

SPRER MYTER: Leder Jørn Rattsø leverte produktivitetskommisjonens første

oppgavene som skal løses blir underordnet styringssystemet. Av dem som oppgir at arbeidsinnsatsen blir målt ofte, eller svært ofte, oppgir de at de prioriterer annerledes enn de ellers ville ha gjort. Faglige vurderinger må vike.

Denne erkjennelsen har de siste årene seget inn over statsforvaltningen. Produktivitetskommisjonen har også påpekt utfordringene og vist til sammenhengen mellom mange og komplekse mål og omfattende kontrollordning-

ger. Spørsmålet er om tiltakene kommisjonen foreslår vil bøte på problemet. Den foreslår å flytte makt fra politikere til virksomhetsledere. Disse skal utøve det kommisjonen omtaler som profesjonell og tydelig ledelse og holdes ansvarlig for resultatene.

Produktivitetskommisjonens råd vil i praksis føre til ledere med mindre fagkunnskap. Å bytte ut fagbyråkraten med en profesjonell leder som skal kunne lede hva som helst er uheldig for fagligheten i staten. En leder som

OVERHØRT

Hadde Listhaug vært kjent med minoritetskvinner og deres historie i Norge, så hadde hun visst at nettopp disse to kampsakene har skapt enormt engasjement både i den norske kvinnebevegelsen, norsk offentlighet og norske medier. Engasjementet har vært så stort at

Norge har kriminalisert tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Fakhra Salimi i Dagsavisen

Elever må kunne sparke lærere hvis de synes de gjør en dårlig jobb.

Nyvalgt leder i Elevorganisasjonen Kristoffer Hansen går hardt ut, melder Østlandets Blad

Lukk opp vinduet 'a, det er så

sjukt ræva debattklima her! Hva er det dem driver og trykker i media om dagen? Støtteerklæringer til terrorister! Sutring om dårlig debattklima! Oppfordringer til å bli enda døllere enn man allerede er!

@kronikk140 i Dagbladet

Er det greit med tjukk l på TV?

Lars Akerhaug på Twitter

DAGENS LØVÅS

MER DEBATT NESTE SIDE >>

jobb, men stadig større arbeidsbelastning.

Byråkrater

rapport i februar. De bør ikke basere seg på myter om late byråkrater, mener NTL. FOTO: LINDA BOURNANE ENGELBERTH

ikke kan fagområdet han eller hun er satt til å lede, står i fare for å gjøre gale prioriteringer i en virksomhet med et sammensatt formål som ikke enkelt lar seg lese på bunnlinjen.

En tydelig – og autoritær – lederstil kan føre til at staten ikke nyttiggjør seg de ansattes kunnskap. En av de fremste styrkene i norsk arbeidsliv er at ledere og ansatte har tillit til hverandre og anerkjenner hverandres kunnskap. Avveininger mellom effektivitet og

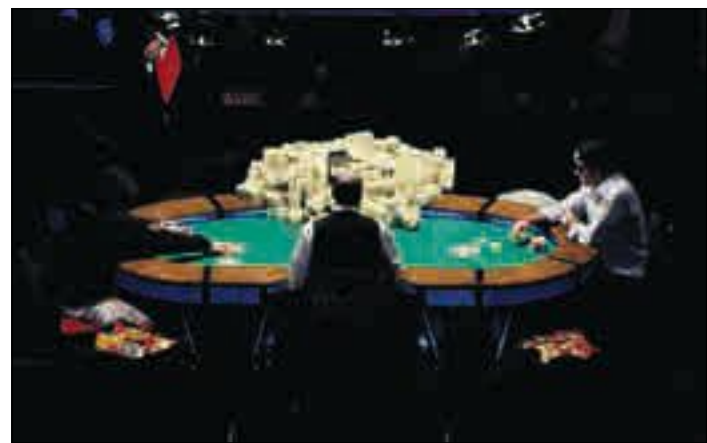
faglighet blir best når fagpersonene selv får muligheten til å gjøre disse prioriteringene. Det tar mindre tid, og vi tror også at gode avgjørelser tas best av dem som er nærmest oppgavene.

I vår undersøkelse oppga halvparten at ledelsen ikke lyttet til forslag om bedre og mer effektive arbeidsmetoder. Det er verken produktivt eller samfunnsnyttig å gå inn for ledelsesformer som bryter med norsk arbeidslivstradisjon og er til hinder for medarbeiderdrevet utviklingsarbeid.

Den norske samarbeidsmodellen har ført til at Norge er et av verdens mest produktive land. Vårt råd til kommisjonen er at den baserer sitt arbeid på kunnskap om offentlig sektor og effektiviteten i tillitsbasert styring, ikke på myter om late byråkrater og kontrollstyringens fortrefelighet.

John Leirvaag,
leder i NTL
john.leirvaag@ntl.no

Se også innenriks side 8 og 9

ALL IN: Det er i spillbransjens egne interesse å bekjempe spillavhengighet, skriver forfatteren. Her en pokerfinale i Las Vegas.

FOTO: ROBYN BECK TOPSHOTS, AFP/SCANPIX

Bedre kontroll med lisenssystem

PENGESPILL
Kim Rud Petersen

Stortingspolitiker Geir Bekkevold (KrF) er blant dem som er kritisk til liberalisering av spillpolitikken. «Ryker enerettsmodellen har vi null kontroll», uttaler han til Klassekampen 6. mars. En oppløsning av enerettsmodellen skal altså være ensbetydende med fravær av kontroll på spill i Norge. Skal vi tro fakta er det imidlertid motsatt.

Storbritannia innførte lisenssystem i 2007. I en stor folkehelseundersøkelse i fjor kom det frem at antall spillavhengige har gått kraftig ned. Dette til

tross for en enorm økning i spilltilbud. I Norge spiller hundretusener av nordmenn hos internasjonale spillere i dag. Slik var det ikke for ti år siden. Likevel melder forskere om en nedgang i antall spilleavhengige i Norge. Hvordan kan man forklare nedgang i antall spilleavhengige, når omfanget hos internasjonale spillere aldri har vært større? Kan det være at også disse selskapene er opptatt av å bekjempe spillavhengighet?

Spillavhengighet er den største utfordringen bransjen står overfor. Årlig legger vi i

Betsson ned store ressurser for å sikre ansvarlig spill. Vi har til og med egen ansatte som utelukkende jobber med å identifisere og bekjempe problematisk spillatferd. Siden 2008 har vår forebyggende innsats blitt belønnet med årlige nominasjoner til prisen «mest ansvarlige spillerselskap» av det anerkjente bransjemagasinet eGaming Review, en pris vi vant i 2009.

Det å tro at Norsk Tipping er den eneste spilltilbyderen som kan garantere ansvarlighet er naivt. Vi mener vi

Spillavhengighet er den største utfordringen bransjen står overfor.

er minst like gode til å bekjempe problemet, og at et lisenssystem er den eneste måten å sikre bekjempelse av spillavhengighet også i fremtiden.

Får vi et lisenssystem vil de hundretusener av nordmenn som spiller hos utenlandske spillere samles under den samme reguleringsparaplyen som Norsk Tipping sine spillere. Slik får vi ikke mindre, men mer kontroll.

Kim Rud Petersen,
talsmann i Betsson Group Norge
KimRud.Petersen@betssongroup.com

